

Ahlaki Tutum ve Davranışlar - 3

1. Bir kez gönül yıktın ise
Bu kıldığın namaz değil.
Yetmiş iki millet dahi,
Elin yüzün yumaz değil.

Bu dizelerde vurgulanan husus aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumların insanları arındıramadığı
B) Yapılan kötülükten dönülmesi gerektiği
C) Samimiyetin her işe yansması gerektiği
D) İnsan ilişkilerine özen gösterilmesi gerektiği
E) İbadetle ahlak arasında güçlü bir ilişki olduğu

2. "Allah'ın kimilerinize diğerlerinden daha fazla bağışladığı
nimetleri kıskanmayın..."

(Nisâ suresi, 32. ayet)

Bu ayet insanı, aşağıda verilen davranışların hangisinden sakındırmaktadır?

- A) Hakaretten   B) Hasetten   C) Gıybetten
D) Aldatmaktan   E) Cimrilikten

3. Kur'an'da, insanın sadece kendi gücüne güvenmesi, sınırsız benlik, aşkın bir otorite tanımama ve taassup gibi özellikleri cahiliye karakteri olarak nitelendirilmektedir. Çünkü cahiliye, en ufak bir kırgınlık anında iradesini kaybeden, kontrolsüz bir ihtirasla öfkesine kapılıp sonucu düşünmeden ileriye atılan sabırsız kişinin sorumsuz davranışını nitelemek için kullanılır. Bu cahili tutumun İslam öncesi Arap toplumundaki yıkıcı etkileri bilinmektedir. Ancak İslam'ın gelişiyile, mutlak otorite olan Allah huzurunda bütün kibir ve ihtiraslarından vazgeçip tam teslim olan, adaleti gözetken, insanı yaşatmayı amaç edinen, toplumsal barışı ve merhameti hayatının ilkesi haline getiren bir karakter inşa edilmiştir. Özetle İslam'a girmek buna benzer bir dönüşüm anlamına geliyordu.

Bu parçadan İslam'la ilgili aşağıdaki sonuçların hangisine varılamaz?

- A) İnsanı arındırmaktadır.
B) İlkesiz tutumlara karşıdır.
C) Kabalığı dönüştürmektedir.
D) Bireyselliği geliştirmektedir.
E) İnsanı merhametli kılmaktadır.

4. "Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme! Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur."
(İsrâ suresi, 36. ayet)

Bu ayetle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) İnsan doğru bilgiye dayanmayan davranışlarından manevi zarar görecektir.
B) Başkaları hakkında bilgi sahibi olmadan yargıda bulunulmamalıdır.
C) Sorumluluk altına girmek için araştırma yapmaktan kaçınılmalıdır.
D) Yeterli bilgiye sahip olmadan hareket etmekten uzak durulmalıdır.
E) Bilgi kaynaklarını doğru kullanmayanlar sorumlu tutulacaktır.

5. Karşısındakinde gördüğün suç sendeki suçun cinsindedir. Önce o huyu kendi tabiatından atman gerek. Sendeki çirkin huy sana onda göründü. O sana âdeta bir aynadır...

Bu parçada vurgulanan temel değer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Affetmek
B) Eleştirmek
C) Kendini bilmek
D) Merhamet etmek
E) Adaletli davranmak

6. "Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahdır. Gizlilikleri araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Bak bundan tiksindiniz! Allah'a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur."
(Hucurat suresi, 12. ayet)

Bu ayetten;

- I. Tahmine dayalı hükümler kişiyi yanıltabilir.
II. Tecessüs Allah'ın razı olmadığı bir tutumdur.
III. Kur'an insanlar arası iletişimle ilgili bazı kurallar getirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) I ve II.
D) II ve III.   E) I, II ve III.

Ahlaki Tutum ve Davranışlar - 3

7. Hiç kimse kin, nefret, çekememezlik veya düşmanlığın olduğu bir yerde yaşamak istemez. Herkes bulunduğu ortamda kendini geliştirmek, mutlu ve huzurlu yaşamak ister. Bu nedenle insanlar barış ve huzurun ne kadar önemli olduğunu iyi kavramalı ve birbirlerinin hukukuna ve temel insan haklarına saygıyı ilke edinerek yaşamalıdır.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Barış içinde yaşamamanın bir ihtiyaç olduğu
- B) İnsanın ancak toplu halde yaşayabileceği
- C) Kin ve nefretin toplumsal huzuru bozduğu
- D) İnsanların toplumsal kurallara uyması gerektiği
- E) Hakka riayet etmenin toplumsal huzur için elzem olduğu

8. Gelin tanış olalım
İş kolay kılalım
Sevelim sevilelim
Dünya kimseye kalmaz

Bu dizelere göre insan ilişkilerinde aşağıdaki tutumlardan hangisi olumlu karşılanamaz?

- A) Farklılıklara hoşgörülle yaklaşmak
- B) İşleri zorlaştırmaktan kaçınmak
- C) Taassuptan uzak durmak
- D) İnsanları ötekileştirmek
- E) Eleştirilere açık olmak

9. “Yeryüzünde böbürlenerek dolaşma! Ne yeri yarabilir ne de dağlarla boy ölçüşebilirsin.”

(İsrâ suresi, 37. ayet)

Bu ayette eleştirilen davranış aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cimrilik yapmak
- B) Büyüklük taslamak
- C) Adaletsiz davranmak
- D) Kin ve nefret beslemek
- E) Toplumun huzurunu bozmak

10. İslâm kelimesi kurtulmak, selâmete ermek ve barış yapmak gibi anlamlara gelen “selime” kökünden türemiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi İslam’ın kelime anlamıyla çelişmez?

- A) Kibir
- B) Haset
- C) Gıpta
- D) Tecessüs
- E) Suizan

11. • “Mümin cana yakındır. (İnsanlarla) yakınlık kurmayan ve kendisiyle yakınlık kurulamayan kimsede hayır yoktur.”
(Hadis-i şerif)

• “Bir kötülüğün karşılığı ona denk bir davranıştır; ama kim başlıklar, düzeltme yolunu tutarsa onun mükâfatını Allah verir. Hiç şüphe yok ki O haksızlık edenleri sevmez.”
(Şûrâ suresi, 40. ayet)

• “Birbirinize nefret etmeyin ve düşmanlık beslemeyin. Birbirinize haset etmeyin, birbirinize sırt çevirmeyin. Ey Allah’ın kulları kardeş olun. Bir Müslümanın (din) kardeşine üç günden fazla küsmesi helal değildir.”
(Hadis-i şerif)

Bu ayet ve hadislerden aşağıdaki sonuçların hangisine varılamaz?

- A) İnsan, çevresiyle uyumlu bir hayat sürmelidir.
- B) İnsan kendisine yapılan haksızlıkları görmezden gelmelidir.
- C) İnsanlarla iyi ilişkiler geliştirmek İslam’ın istediği bir tutumdur.
- D) Barış ve toplumsal huzurun korunmasına özen gösterilmelidir.
- E) İnsanlara iyilik yapmak, karşılığı Allah tarafından verilen bir erdemdir.

12. Sünnet imiş, kâfir de olsa incitme sen,
Huda şikâyetçidir, katı yürekli gönül incitenden.

Hoca Ahmet Yesevi’nin bu beytinden;

- I. Tercihlerinden dolayı insanlar yadırganmamalıdır.
- II. Allah insanları hor görenlerden razı değildir.
- III. Hz. Peygamber her insana değer vermiştir.

sonuçlarından hangilerine varılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) Yalnız II.
- C) I ve III.
- D) II ve III.
- E) I, II ve III.

